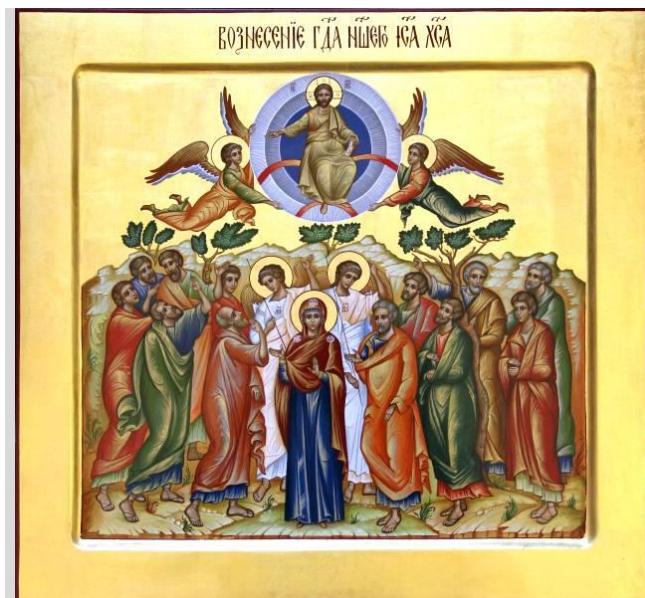

STAUROS

Č. 10 máj 2020

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Už sme sa určite všetci stretli s výrokom: „História sa opakuje.“ Keby sme nazreli za kulisy tejto vety na makroúrovni, nájdeme ju pri koreňoch vnímania dejín ako neustáleho návratu toho istého. Na tzv. mikroúrovni sme túto vetu možno sami použili tak v pozitívnej ako aj negatívnej súvislosti. Znova sa niečo vracia. Niečo, čo sme zažili my alebo naši predkovia. Neustále sa vraciam k tým istým zvykom. Opakujem tie isté chyby.

Pri čítaní dnešného evanjelia (Jn 10, 27-38) som si predstavil, čo asi vnímali ľudia, ktorí vzali do rúk kamene a chceli zabiť Pána Ježiša. Zrejme sa tam objavil aj tento postoj. Vynorili sa negatívne spomienky: „No pozrime sa. História sa opakuje!“ V dnešnom príbehu sa totiž nachádzame v Jeruzaleme v čase židovského sviatku Posvätenia chrámu. Ide o židovský sviatok svetiel – Chanuku. A práve z jeho histórie vieme, že to bol Antiochus IV., ktorý podmanil židovský národ a nárokoval si titul Epiphanes, čiže Božie zjavenie. Pod vedením Júdu Makabejského ale židia Antiocha porazili. Znova oslobodili svoju krajinu i Jeruzalemský chrám, ktorý nanovo posvätili. A tým sa vlastne jasne ukázalo – Antiochus nie je žiadnym Božím zjavením.

Ľudia, ktorí dnes na Krista išli s kameňmi mu objasnili aj príčinu: „Hoci si človek, robíš sa Bohom.“ Inými slovami: história sa opakuje. Už tu pár takých bolo a ako dopadli?! Práve spomíname na jedného z nich! Neboli schopní prijať to, že v Ježišovi Kristovi sa história neopakuje, ale naplňa. Neboli schopní vidieť a prijať, že s Ježišom Kristom prišla plnosť času. Preto im Kristus jedným dychom oponuje v tom zmysle – Vy tu slávite posvätenie chrámu, ale „to mňa Otec posvätil a poslal na svet“. A okrem toho dobre vieme, že už na začiatku svojej verejnej činnosti Pán Ježiš o sebe povie: „Zborte tento chrám a ja ho za tri dni postavím. A ľudia až spätne pochopili, že Pán Ježiš tu hovorí o chráme svojho tela.

K čomu nás teda chce priviesť toto evanjelium? Je pozvaním neopakovať históriu v tom negatívnom význame. Neopakovať neustále rovnaké chyby z minulosti. Rovnaké pokusy o „kameňovanie Ježiša Krista.“ O jeho odstránenie zo svojho života. A jedným dychom tu môžeme vidieť aj pozvanie: Neopakovať negatívnu históriu v medziľudských vzťahoch. Neopakovať chyby „kameňovania“ ľudí okolo seba.

Ale ako je to možné? Zvládnem to len silou svojej vôle? Tým, že si poviem: „Tak, a od teraz už budem iný/-á? Moje rozhodnutie je veľmi dôležité, ale moje sily samy osebe nestačia. Na to, aby som neopakoval negatívnu históriu svojho života sa musí niečo udiat'. Musí sa stať zázrak. Sám musím zažiť uzdravenie, oslobodenie, odpustenie. Toto nám ponúka Boh. Jeden z týchto zázrakov má naoko zložitý názov – sprítomnenie.

Tento zázrak sa deje práve teraz. Odohráva sa v slávení každej eucharistie. Je to zázrak, v ktorom Boh vstupuje do nášho času. Lebo večnosť nie je pred časom alebo za časom, ale je to prielom večného Boha do nášho stvoreného času. Keď čítame Sväté písmo, Božie slovo, nie je to len spomienka na dávne udalosti zo starej kroniky, ale sú to udalosti, ktorá otvárajú náš čas pre vstup Boha. Je to živé Božie slovo, ktoré klope na dvere môjho srdca. Čo sa teda opakuje, nie je história. Nie Kristova obeta, ktorá sa udiala raz a navždy v čase a priestore. Čo sa neustále opakuje je - Božie pozvanie k spásu, do vzťahu, k účasti na Živote Presvätej Trojice.

Tento zázrak sa reálne deje neustále. Na to, aby prenikol aj do môjho života – na to je potrebná viera. Iba očami viery uvidím prítomnosť Boha. Bez očí viery všetko zostane len nanajvyš spomienkou na udalosti dávno minulé. Mnohým súčasníkom Pána Ježiša tieto oči viery chýbali. Preto dvihli kamene a chceli ho zabiť. Nevideli, že Boh naplno prenikol do ich času, aby im otvoril večnosť. Ale ruku na srdce. Vidím ja ako kresťan, že Boh je takto prítomný? Vidím, že On tvorí dejiny môjho života? Vidím, že chce uzdraviť moju „zranenú“ históriu? Vidím, že je prítomný tu a teraz, aby mi daroval aj večnú budúcnosť?

Skúsme teda dnes spoločne prosieť o tento zázrak. Prosme o „zrak kresťana“. Lebo môžeme povedať, že kresťan je človek, ktorý vidí a žije plnosť času. Žije čas naplnený milujúcim Bohom. Možno tu je návod, ako zastaviť opakovanie mojej negatívnej histórie hriechov, neodpustenia, zraňovania... Spočíva vo vedomí prítomnosti Boha, ktorý ma miluje.

NANEBOVSTÚPENIE PÁNA

Tento veľký Pánov sviatok slávime na 40-ty deň po Pasche. Tropáre sviatku sú veľmi pekné a teologicky hlboké. Ako to často býva v byzantskej liturgii, predstavujú skutočnú syntézu viery Cirkvi. Tak prvý tropár večierne zhrňuje vyznanie viery Chalcedónskeho koncilu: *„Pán vystúpil na nebesia, aby poslal Utešiteľa do sveta. Nebesia mu pripravili trón a oblaky koč, na ktorom má vystúpiť. Anjeli sa čudujú, keď vidia človeka nad sebou. Otec prijíma toho, ktorý od večnosti prebýva v jeho lone.“*

Človek nad anjelmi. Ten, ktorý je od večnosti v lone Otca. Piaty z tropárov večierne spracúva tému kénosis Božieho Slova veľmi pekným a dojímavým poetickým obrazom: „Ty, ktorý si sa pre mňa stal chudobným ako ja.“ Je to Kristus, ktorý svojím vtelením dobrovoľne prijal celú slabosť ľudskej prirodzenosti, aby ju potom plne oslávil vo svojom nanebovstúpení.

(...) V rozličných tropároch nachádzame výrazy dojímavé svojou ľudskosťou, ktoré slúžia na vyjadrenie božskosti Božieho Slova: „Ty, ktorý bez toho, aby si sa odlúčil od otcovského lona, najsladší Ježišu, si žil na zemi ako človek, dnes z Olivovej hory si vystúpil do slávy: a povýšiac súcitne našu padlú prirodzenosť posadil si ju vedľa seba k Otcovi.“ Sú to slová, ktoré nás spájajú so spevom Nárekov Veľkej soboty. Okrem toho nachádzame tému oslávenia našej padlej a zachránenej ľudskej prirodzenosti.

Jasné vysvetlenie tejto skutočnosti našej viery ponúka aj ikona sviatku. Obraz je rozdelený na dve odlišné časti: v hornej časti vidíme Krista na tróne, nehybného vo svojej sláve, ktorého podopierajú dvaja anjeli. V dolnej časti vidíme Božiu Matku, apoštolov a dvoch anjelov v bielych odevoch. Ikona nanebovstúpenia kontempluje Krista v jeho povýšení, podopretého anjelmi, ale zároveň je tiež ikonou slávneho návratu Krista, ktorý „sa vráti jedného dňa takým istým spôsobom.“ Od nanebovstúpenia až po svoj návrat Kristus predsedá Cirkvi, ako vidíme na ikone. Postoj Márie je vždy postojom modlitby. Nepozerá dohora, ale na Cirkev, aby jej pripomínala nutnosť bdelosti, modlitby – apoštolom i nám všetkým. V očakávaní Pánovho návratu.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 18. – 24. 5. 2020

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Božena a Miron
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), <i>následne veľká večiereň</i>
Štvrtok	<i>Nanebovstúpenie Pána</i> 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * na úmysel darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne veľká večiereň
7. po Pasche	Sv. otcov prvého všeobecného snemu, 6. hlas 8:00 Utierieň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>večiereň</i> (slovenská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 25. – 31. 5. 2020

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Božena a Miron
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Emil, panychída
Sobota	<u>Piata zádušná</u> 17:00 Sv. liturgia, <i>panychída, hramoty</i> , následne <i>večiereň</i>
Nedeľa	<i>Svätá Päťdesiatnica</i> 8:00 Utierieň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>večiereň</i> (slovenská)

OZNAMUJEME

- Od stredy 6. 5. 2020 sme opäť začali sláviť sv. liturgie prístupné verejnosti v **obmedzenom režime**. Obmedzenia spočívajú v dodržiavaní nasledujúcich pokynov:
 - Do chrámu vstupujeme a zostávame s prekrytými hornými dýchacími cestami (rúško, šatka apod.)
 - Po vstupe do chrámu si dezinfikujeme ruky prostriedkom uloženom v pôvodnej nádobke na svätenú vodu.
 - V chráme dodržiavame dvojmetrový odstup od ostatných veriacich. Toto sa nevzťahuje na členov jednej rodiny.
 - Na sv. prijímanie prichádzame v dvojmetrových odstupoch a eucharistiu prijímame do ruky, pričom si ju hneď pred kňazom vložíme do úst a **neodchádzame s eucharistiou preč**.
- Vo štvrtok, 21. 5. 2020 slávime sviatok **Nanebovstúpenie Pána**. Okrem sv. liturgie o 17.00 bude aj sv. liturgia ráno o 7.00 v cirkevnoslovanskom jazyku. Prosíme, aby ste sa kvôli prehľadu účasti zapísali do tabuľky, prípadne sa nahlásili osobne alebo telefonicky:
https://docs.google.com/spreadsheets/d/12t_pWp_1nURh3opew7KZHxfgF9YOtVOdjVh7nM0J_wY/edit#gid=0
- Kvôli obmedzenému počtu ľudí v chráme stále platí zvýšený počet nedeľných sv. liturgií z 2 na 4. Okrem obvyklých sv. liturgií sme pridali sv. liturgiu o 12.00 v slovenskom jazyku a o 17.00 v cirkevnoslovanskom jazyku. **Aby sme predišli prekročeniu počtu 40 veriacich na jednej sv. liturgii, prosíme Vás, aby ste sa zapísali do vytvoreného formulára:**
https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ef2cBGDbbulWc_V8oCynnog1KV21pJBuHJO79JZOWD4/edit#gid=0 Nahlásiť sa môžete aj osobne alebo telefonicky.
- Naďalej *platí výnimka z povinnosti účasti na nedeľnej a sviatočnej sv. liturgii*, takže Vás naďalej pozývame k sledovaniu bohoslužieb z nášho chrámu aj prostredníctvom internetového prenosu na odkaze: <https://www.youtube.com/channel/UC3TLgzsBUTGbCrD1R-u0QmA/live>.
- Počas mája 2020 sa budeme pred sv. liturgiami počas týždňa modliť o 16. 45 hod. moleben alebo časť akatistu k Presvätej Bohorodičke.
- V nedeľu, 24. 5. 2020 je vyhlásená zbierka na TV Lux a Rádio Lumen. V tejto súvislosti chcem tiež poprosiť o podporu projektu *TV Logos*, vďaka ktorému môžeme vysielat' a sledovat' prenosy bohoslužieb aj z nášho chrámu.
- Sobota, 30. 5. 20 je Piata zádušná. Po sv. liturgii slávenej za „zapísaných“ zosnulých sa pomodlíme panychídu s hramotami.
- Cez našu bratislavskú eparchiu a s jej odobrením nás oslovilo občianske združenie Dobrota pre Afriku, s prosbou o pomoc pri podpore chudobných v Stredoafrickej republike – v druhej najchudobnejšej krajine sveta. Dobrota pre Afriku je malým slovenským združením s jedným zamestnancom a zopár dobrovoľníkmi, bez nákladov na kanceláriu a iné administratívne potreby. Ich rozpočet nie je vysoký, ale snažia sa každý rok pokryť náklady na vzdelanie podporovaných detí v projektoch „Deti sv. Filomény“ (Stredoafrická republika) a „Deti sv. Bakhity“ (Južný Sudán), ako aj na jedlo pre školákov v Južnom Sudáne v projekte „Bočník sv. Antona“. Peniaze na misie zbierajú aj predajom kníh a rôznych darovaných vecí na misijnej burze v Dome Quo Vadis v Bratislave, či cez internet. Ich snahou je pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú – preto majú projekty len v Južnom Sudáne a v Stredoafrickej republike. Finančné príspevky môžu dobrodinci posielat' na č. účtu IBAN: SK47 1100 0000 0029 2290 8903, názov účtu: Dobrota pre Afriku, do správy pre prijímateľa môžu napísať: Chlieb sv. Jozefa. Podrobnejšie informácie nájdete na FB Dobrota pre Afriku; www.dobrotapreafriku.sk alebo na tel.č. 0903 227 594.

ĎAKUJEME

- Ďakujeme za upratovanie chrámu rodine *Porhinčákovej a Ďukovej*. (15. 5. 20)
23. 5. 2020 upratuje rodina Žačíková a Susla.

KONTAKT

V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 02/529 328 56, 0911/400 845,

e-mail: rastislav.cizik@gmail.com

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717